

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Prop. 91 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig lov om forvaltning av personell
i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser
av covid-19

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	4	Adgang til å pålegge restriksjoner av smittevern hensyn	11
2	Bakgrunnen for lovforslaget	5	4.1	Gjeldende rett	11
2.1	Behovet for en midlertidig lov	5	4.2	Forslaget i høringsnotatet og høringsinstansenes syn	11
2.2	Status for smittesituasjonen	6	4.3	Departementets vurdering og forslag	12
2.3	Høringen	7			
3	Utvidet beordringsadgang overfor sivilt tilsatte i Forsvaret	8	5	Lovens varighet	13
3.1	Gjeldende rett	8	6	Økonomiske og administrative konsekvenser	14
3.2	Forslaget i høringsnotatet og høringsinstansenes syn	9	7	Merknader til bestemmelsene i lovforslaget	14
3.3	Departementets vurdering og forslag	10			
				Forslag til midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19	16

DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT

Prop. 91 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19

*Tilråding fra Forsvarsdepartementet 19. februar 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Forsvarsdepartementet foreslår med dette en ny midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19. Formålet med loven er å sikre at Forsvaret kan opprettholde operativ evne, beredskap og styrkeproduksjon gjennom covid-19-pandemien.

Midlertidig lov 29. april 2020 nr. 36 om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 ble opphevet 1. februar 2021. Ut fra den nåværende smittesituasjonen er det fremdeles behov for en lov for å sikre at Forsvaret kan opprettholde operativ evne, beredskap og styrkeproduksjon gjennom covid-19-pandemien. Lovforslaget innebærer en videreføring av reglene fastsatt i midlertidig lov 29. april 2020 nr. 36 i en ny midlertidig lov.

Lovforslaget gir Forsvaret en begrenset beordringsmyndighet overfor sivilt tilsatte der dette er strengt nødvendig for å ivareta lovens formål. Forslaget gir videre Forsvaret myndighet til å iverksette strengt nødvendige tiltak, både i og utenfor arbeidstid, overfor militært tilsatte, tjenestepliktige inne til tjeneste og sivilt tilsatte for å begrense smittespredning. Loven gjelder på norsk territorium og på norske skip og luftfartøy. Loven gjelder kun Forsvarets personell og hjemler ikke til-

tak overfor personer utenfor Forsvaret. Etter forslaget skal loven gjelde frem til 1. september 2021.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Behovet for en midlertidig lov

Forsvarets hovedoppdrag er uendret i den situasjonen vi står i. Forsvaret skal fortsatt forsvare Norge og beskytte Norges frihet, suverenitet og selvstendighet. Det er grunnleggende at denne evnen bevares så langt som overhodet mulig, også gjennom en pandemi.

Forsvaret består av en rekke ulike personellkategorier, hvor arbeidsgivers forvaltning av disse fremgår av ulike lovgrunnlag. Ved en større smittespredning innad i Forsvaret, vil det være behov for en større grad av fleksibilitet i forvaltningen av personellet enn det som kan hjemles i arbeidsgivers alminnelige styringsrett. Militært tilsatte er underlagt en beordringsplikt som medfører at de kan beordres til stillinger i samsvar med Forsvarets behov. Sivilt tilsatte utgjør om lag en tredjedel av de tilsatte i Forsvaret, og Forsvaret har begrensede muligheter til å omdisponere dette personellet til å utføre andre arbeidsoppgaver dersom situasjonen skulle tilsi det. Blant

annet kan et utbrudd av covid-19 i Forsvaret føre til situasjoner hvor deler av arbeidsstyrken ikke lenger er tilgjengelig for å utføre sine vanlige oppgaver, og hvor det derfor er nødvendig med en mer fleksibel bruk av arbeidskraften. Dette vil kunne medføre at sivilt tilsatte må settes til å utføre andre arbeidsoppgaver enn det de gjør i en normalsituasjon. Selv om en slik omdisponering i all hovedsak skal baseres på frivillighet, vil det i enkelte tilfeller kunne oppstå behov for å gjøre slike omdisponeringer uavhengig av villighet.

Et særtrekk ved Forsvarets virksomhet er at virksomheten i hovedsak er konsentrert på relativt små områder med en høy konsentrasjon av personell. I militære leirer lever og arbeider personellet tett på hverandre, og smitte vil kunne spre seg raskt. En større smittespredning innad i en militær leir eller en operativ avdeling vil kunne få store konsekvenser for Forsvarets evne til å ivareta sin samfunnsfunksjon. Forsvaret har derfor behov for å kunne pålegge restriksjoner av smittevern hensyn, både overfor militært og sivilt tilsatte og andre tjenestepliktige inne til tjeneste, noe som i noen tilfeller vil gå utover de generelle retningslinjene som gjelder i samfunnet for øvrig. Blant annet vil det kunne oppstå behov for å begrense personellens reise- og bevegelsesfrihet utenfor militærleirene for å redusere risikoen for at personellet utsetter seg for smitte, som tas med tilbake til en leir. Gjeldende regulering i forsvarsloven, som gir Forsvaret adgang til å fastsette tiltak av smittevern hensyn, gjelder ikke for sivilt tilsatte i Forsvaret. Det er også uklart om denne reguleringen gir Forsvaret adgang til å fastsette restriksjoner i den enkeltes fritid.

Midlertidig lov 29. april 2020 nr. 36 om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 dekket et behov som forsvarsloven og arbeidsgivers styringsrett ikke ivaretar for å sikre Forsvaret tilstrekkelig fleksibilitet i forvaltningen av eget personell til å opprettholde operativ evne, beredskap og styrkeproduksjon gjennom covid-19-pandemien. Loven ble opphevet 1. februar 2021.

Forsvarsdepartementet har i behovsutredningen innhentet Forsvarets vurdering av behovet for en midlertidig lov etter at den midlertidige loven fra 2020 oppheves. Tilbakemeldingen fra Forsvaret er klar på at det foreligger et behov for en slik lov utover 1. februar 2021.

Forsvaret beskriver at tiltakene etter loven har bidratt til å holde covid-19 utenfor mange av de militære leirene. I en tid der store deler av befolkningen står i fare for å bli rammet av en svært smittsom sykdom, anser Forsvaret det viktig å

klare å holde nok ansatte friske til alltid å kunne understøtte og gjennomføre pålagte samfunnsoppdrag.

Forsvarets personell er bosatt over hele Norge, og avdelingenes geografiske lokalisering medfører at et stort antall pendler til og fra forskjellige områder i Norge. Av hensyn til nasjonal sikkerhet kan ikke Forsvaret risikere at et flertall av soldatene er i karantene eller blir smittet samtidig. En styrt og kontrollert gjennomføring av aktiviteter og reisevirksomhet som medfører risiko for smitteeksponering, anses viktig av hensyn til nasjonal sikkerhet.

Forsvaret har behov for et tydelig og avklart hjemmelsgrunnlag for å kunne gjennomføre strengt nødvendige tiltak for å forebygge spredning av covid-19 og sikre operativ evne, beredskap og styrkeproduksjon. For at smitteverntiltak skal ha effekt, må tiltakene også kunne gjøres gjeldende hele døgnet. I tilfeller med stor smittespredning av covid-19 i et område anser Forsvaret det lite hensiktsmessig å begrense bevegelsesfriheten i arbeidstiden for å unngå smitte, med mindre man har mulighet til å gjøre det samme etter arbeidstid.

Forsvaret anser det også nødvendig å videreføre adgangen til å kunne omdisponere sivilt personell, og at det er behov for at Forsvaret som arbeidsgiver har det handlingsrommet som følger av § 2 i den opphevede midlertidige loven. Det vises da til at Forsvaret ved et større smitteutbrudd vil kunne komme i en situasjon der det er nødvendig å flytte personell, eksempelvis fra et verksted til et annet, for å sikre operativ støtte. Videre vises det til at paragrafen har gitt mulighet for å iverksette raske endringer dersom det skulle være påkrevd, eksempelvis for å styrke kjøkken-driften i en garnison i en periode i forbindelse med sykdomsfratfall.

Basert på helsemyndighetens statusbeskrivelse kan smittesituasjonen endre seg raskt, slik at Forsvaret vil få behov for å innføre effektive tiltak for å klare å opprettholde nødvendig operativ kapasitet og beredskapsoppdrag.

2.2 Status for smittesituasjonen

Koronaviruset SARS-CoV-2 har spredd seg mellom mennesker siden 2019 og kan medføre sykdommen covid-19. Den 30. januar erklærte Verdens helseorganisasjon at utbruddet av sykdommen covid-19 er en alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse, og 11. mars 2020 erklærte Verdens helseorganisasjon at utbruddet av sykdommen covid-19 utgjør en pandemi.

Regjeringen vedtok 7. mai 2020 en langsiktig strategi for håndtering av covid-19-pandemien og publiserte 10. juni en beredskapsplan for smitteverntiltak ved økt smittespredning under covid-19-pandemien. Både den langsiktige strategien og beredskapsplanen ble oppdatert 14. desember 2020.

Siden første versjon av strategien kom i mai, har regjeringens strategi vært å håndtere covid-19-pandemien på en slik måte at man til enhver tid har kontroll på smittespredningen, slik at smitten er håndterbar og ikke overskrider kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten og kommunehelse-tjenesten, herunder kapasiteten til testing, isole-ring, smitteoppsporing og karantenering (TISK). Strategien må ses i sammenheng med beredskapsplanen og Rundskriv I-7/2020 om kommunale smitteverntiltak.

Evnen til å gjennomføre smitteverntiltakene, og særlig til å ivareta TISK, er avgjørende for å beholde pandemien under kontroll. Når man får lokal og nasjonal oppblomstring av smittespredningen, må man være forberedt på å slå denne ned igjen for å beholde kontrollen. Økt smitte har blitt møtt med ulike tiltak, primært på lokalt nivå, men det har også blitt innført landsdekkende tiltak.

Folkehelseinstituttets (FHI) epidemiologiske situasjonsrapporter gir overordnet informasjon om den generelle smittesituasjonen. FHI publiserte 30. november 2020 en rapport om covid-19-epidemien med tittelen *Kunnskap, situasjon, prognose, risiko og respons i Norge etter uke 48* («rapporten»). I rapporten fremgår det at de neste seks månedene vil det være vedvarende fare for at epidemien kommer ut av kontroll lokalt, regionalt eller nasjonalt. FHIs tolkning av situasjonen fremgår av rapportens punkt 1.3:

Testing og smittesporing er det viktigste tiltaket for å stoppe utbrudd, men det kan bli nødvendige med målrettede eller generelle kontaktreduserende tiltak i tillegg. Epidemiens potensial for rask økning taler for årvåkenhet og tidlig iverksetting av tiltak samtidig med fortsatt arbeid for å styrke etterlevelsen av de generelle smittevern-rådene.

FHI omtaler i rapporten det de anser som utfordringene for kommende halvår:

Epidemien raser videre i verden, særlig i Europa. Også i Norge må vi leve med epidemien i mange måneder til. Erfaringen er at epidemien ikke kan holdes under kontroll med testing, isole-

ring, smitteoppsporing og karantene aleine. Det trengs også noen kontaktreduserende tiltak. Det betyr at befolkningen og virksomheter fortsatt må tåle en viss tiltaksbyrde; vi kan ikke forvente normal livsutfoldelse det neste halvåret. En del av befolkningen vil gå lei av tiltakene eller være så hardt rammet av tiltakene at de opplever dem som uforholdsmessige. Kommunene må bruke en del ressurser på å ha et visst grunnivå av testing gående og beredskap for betydelig smitteoppsporing. Vaksinasjon av deler av befolkningen kan endre bildet. Dersom risikogrupperne blir beskyttet ved vaksinasjon, blir den potensielle sykdomsbyrden av epidemien betydelig endret. Det vil påvirke risikovurderingen og dermed også tiltaksvurderingen. Dersom vaksinasjon i tillegg gir indirekte beskyttelse (ved at de vaksinerte ikke kan bli smittsomme), vil vaksinasjon direkte kunne erstatte andre tiltak slik at epidemien blir enklere å holde under kontroll.

I FHIs ukesrapport 13. januar 2021 for uke 1 rapporteres det om at to nye virusvarianter er påvist i Norge; 501Y.V1 (UK-variant) og 501Y.V2 (sør-afrikansk variant), og at de muterte virusene sprer seg raskt. Fra FHIs ukesrapport 27. januar 2021 for uke 3 fremgår:

Forsterkede tiltak er innført i flere kommuner i Oslo-området og Viken mens man skaffer oversikt over omfanget av utbruddet med den engelske virusvarianten. Det er viktig at kommunene rundt i landet opprettholder sin gode beredskap for raskt å oppdage og få kontroll på utbrudd lokalt og fortsetter vaksinasjon for å beskytte sykehjemsbeboere, de eldste og utvalgte grupper av helsepersonell.

[...]

Virus som antas være noe mer smittomt ga i uke 1 utbrudd i Drammen sykehus. Det er ellers i hovedsak tre undergrupper av SARS-CoV-2 som er utbredt nå: B.1.177 virus med mutasjonene L18F og V222A i S-proteinet, og B.1.1.105 (tidligere B.1.1.64) med mutasjonene I54F og D138Y i S-proteinet. Begge virus står for de fleste utbrudd i Norge siste måned, foruten utbrudd med den britiske varianten B.1.1.7.

2.3 Høringen

Forslaget om ny midlertidig lov ble sendt på en alminnelig høring tirsdag 15. desember 2020, med frist for uttalelse tirsdag 26. januar 2021. Departementets høringsnotat ble publisert på regjeringens hjemmeside, slik at det var allment tilgjengelig.

Høringsnotatet ble sendt direkte til følgende høringsinstanser:

Departementene

Arbeids- og velferdsdirektoratet
 Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen
 Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo
 Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø
 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
 Etterretningstjenesten
 Forsvarsbygg
 Forsvarsstaben
 Forsvarets forskningsinstitutt
 Forsvarsmateriell
 Generaladvokaten
 Institutt for forsvarsstudier
 Nasjonal sikkerhetsmyndighet
 Politihøgskolen
 Politidirektoratet
 Regjeringsadvokaten
 Statens pensjonskasse
 Statens sivilrettsforvaltning

Stortingets ombudsmann for Forsvaret
 Stortingets ombudsmann for forvaltningen – Sivil-ombudsmannen

Akademikerne
 Arbeidsgiverforeningen Spekter
 Befalets fellesorganisasjon
 Den norske advokatforening
 Den norske legeförening
 Fellesforbundet
 Folk og Forsvar
 Forsvarets seniorforbund
 Krigsskoleutdannede offiserers landsforening
 Landsrådet for heimevernet
 Landsorganisasjonen i Norge (LO)
 Militært kvinnelig nettverk
 Norges juristforbund
 Norges lotteforbund
 Norges offisers- og spesialistforbund
 Norges ingeniør- og teknologiorganisasjon
 Norges forsvarsforening
 Norsk militærjuridisk forening
 Norsk tjenestemannslag
 Norsk tjenestemannslag Forsvaret
 Norske reserveoffiserers forbund
 Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner
 Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
 Parat
 Parat Forsvar

Personellforbundet
 Politiets fellesforbund
 Unio
 Tillitsvalgtordningen i Forsvaret
 Veteranforbundet SIOPS
 Virke
 Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

Følgende høringsinstanser hadde merknader:

Forsvarsstaben

Befalets Fellesorganisasjon
 Den norske advokatforening
 Fellesforbundet
 Krigsskoleutdannede offiserers landsforening
 Norges offisers- og spesialistforbund
 Norsk Tjenestemannslag
 Tillitsvalgtordningen i Forsvaret

4 privatpersoner

Følgende høringsinstanser svarte at de ikke hadde merknader:

Helse- og sosialdepartementet
 Justis- og beredskapsdepartementet
 Kommunal- og moderniseringsdepartementet
 Landbruks- og matdepartementet
 Samferdselsdepartementet
 Utenriksdepartementet

Politihøgskolen

Parat Forsvar
 Veteranforbundet SIOPS

3 Utvidet beordringsadgang overfor sivilt tilsatte i Forsvaret

3.1 Gjeldende rett

Etter forsvarsloven § 46 er militært tilsatte underlagt en beordringsplikt som innebærer at de kan bli beordret til stillinger i Norge og utlandet i samsvar med Forsvarets behov.

Beordringsplikten er derimot ikke gjort gjeldende overfor sivilt tilsatte i Forsvaret. For disse reguleres adgangen til endringer av arbeidsgivers styringsrett. Denne er delvis inntatt i statsansatte-loven § 16, som gir arbeidsgiver en viss adgang til å gjøre omdisponeringer.

3.2 Forslaget i høringsnotatet og høringsinstansenes syn

I høringsnotatet foreslo departementet en begrenset beordringsadgang for sivilt tilsatte i Forsvaret. Beordringsadgangen innebærer at Forsvaret gis myndighet til å pålegge sivilt tilsatte andre arbeidsoppgaver, ansvar og arbeidssted dersom dette er strengt nødvendig for å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon under covid-19-pandemien. Endrede arbeidsoppgaver og ansvar vil naturlig avgrenses av den tilsattes kvalifikasjoner. Det vil være adgang til å delegerer myndigheten til nivå to i Forsvaret, som tilsvarer sjefene for de tre forsvarsgrenene og øvrige avdelingsledere på tilsvarende nivå i Forsvaret. I vurderingen av om sivilt tilsatte skal pålegges slike endringer, skal den enkeltes personlige forhold vektlegges.

Norsk tjenestemannslag (NTL) er tilfreds med at departementet har gitt en lengre høringsfrist denne gangen. NTL opprettholder sine prinsipielle motforestillinger mot en beordringsadgang for sivilt tilsatte fra sine høringssvar fra da midlertidig lov 29. april 2020 nr. 36 ble foreslått, og da den ble foreslått forlenget. Loven hjemler store inngrep i eksisterende arbeidsforhold og personlig frihet for ansatte. Etter NTLs syn viser erfaringene så langt at den enkelte ansattes innsatsvilje og lojalitet overfor arbeidsgiver og samfunnsoppdraget er så stor at det er mulig å finne løsninger innenfor det ordinære regelverket og gjennom lokale løsninger. NTL ber derfor om at loven ikke blir forlenget.

Fellesforbundet støtter i hovedsak forslaget og påpeker at de forventer at det er Forsvarssjefens prioriteringer som legges til grunn for anvendelse av loven. Fellesforbundet er imidlertid bekymret for at Forsvarets verksteder vil kunne tolke § 2 i loven utvidende for å gjennomføre disposisjoner av mer økonomisk karakter, og ikke strengt innenfor hva som er nødvendig for å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon. Det understrekes derfor at det er av stor betydning at det gjennomføres drøftinger med de tillitsvalgte på de respektive nivåer før en anvendelse av denne loven iverksettes. Fellesforbundet foreslår følgende tillegg til lovens § 2; «Horisontal Samhandel» (HS) og andre internfaktureringsmotiverte driftsmodeller legges på is så lenge [lovens] ekstraordinære bestemmelser får anvendelse».

Krigsskoleutdannede offiserers landsforening (KOL) bemerker at de fullmaktene Forsvaret er gitt i dagens midlertidige lov av 29. april 2020

nr. 36 synes å være godt håndtert av etaten, og i samsvar med de forutsetningene loven legger opp til. KOL viser til at Forsvaret er en beredskapsorganisasjon, og som sådan er avhengig av opprettholdelse av full operativ kapasitet i fred, krise og krig. Manglende muligheter til å treffe tiltak overfor én ansattgruppe uthuler effekten av myndigheten som er gitt til å treffe tiltak overfor andre grupper ansatte. Konsekvensen av dette kan i ytterste konsekvens være at Forsvaret ikke er i stand til å opprettholde kritisk kapasitet når det måtte bli nødvendig. KOL mener på denne bakgrunn at loven bør gjøres permanent, og at den dessuten bør utvides til å gjelde for samtlige etater i forsvarssektoren.

Erfaringene med gjeldende midlertidige lov er etter KOLs oppfatning gode. KOL har så langt ikke fått rapporter om at Forsvarets bruk av de utvidede fullmaktene ikke har skjedd etter lovens bestemmelser. KOL savner imidlertid en sentral loggføring av bruken av unntaksbestemmelsene, og forutsetter at forsvarsledelsen ivaretar dette fremover.

KOL er videre tilfreds med prosessen knyttet til innføringen av den midlertidige loven. I en utfordrende smittesituasjon setter KOL pris på at departementet har prioritert en grundig og inkluderende prosess i lovarbeidet. KOL understreker at de vil søke å bidra aktivt til at Forsvaret i perioden mellom utløp av dagens midlertidige lovbestemmelser og ikrafttredelse av ny midlertidig lov, ivaretar godt smittevern og opprettholder operativ kapasitet.

Advokatforeningen er enig med Forsvarsdepartementet i at det er hensiktsmessig å etablere et tydelig hjemmelsgrunnlag for å kunne iverksette de tiltak som er vurdert å kunne være nødvendig under pandemien. Advokatforeningen påpeker imidlertid at det i høringsnotatet kunne vært adressert tydeligere hvilke erfaringer som er gjort under gjeldende midlertidige lov, og at eventuelle erfaringer kunne vært tatt inn i vurderingen av behovet for en videreføring.

Advokatforeningen er enig i at det neppe ligger innenfor styringsretten å iverksette de tiltakene som foreslås hjemlet i den midlertidige loven. Følgelig ville mangel på et tydelig hjemmelsgrunnlag kunne medført at styringsrettens grenser kunne ha blitt utfordret. Det kunne fått uheldige konsekvenser. Dette er i seg selv et argument for vedtakelse av den midlertidige loven. Forutsetningen er at de foreslåtte tiltak anses som nødvendige. Dette beror på en helse- og militærfaglig vurdering som Advokatforeningen skriver de ikke har grunnlag for å ha synspunkter på.

Det er en mulig innvending mot forslaget til ny midlertidig lov at den tilsynelatende gir arbeidsgiver svært vid adgang til å beslutte inngripende tiltak overfor arbeidstakerne. Advokatforeningen ser på prinsipielt grunnlag betenkeligheter med dette. Samtidig peker Advokatforeningen på at disse betenkeligheter delvis avhjelpes av de alminnelige begrensninger i adgangen til å benytte styringsretten som hjemmelsgrunnlag, herunder krav til saklighet, forholdsmessighet og forsvarlighet. Advokatforeningen viser også til de kravene som er foreslått når det gjelder saksbehandlingen, herunder at det i mange tilfeller gjelder krav til drøfting med arbeidstakernes representanter. Advokatforeningen antar at disse kravene, som også følger av bakgrunnsretten, vil motvirke mer utstrakt bruk av utvidelsene i styringsretten enn det er behov for. Advokatforeningen antar også at de kravene til de aktuelle tiltakene som er foreslått som vilkår i selve lovteksten (strengt nødvendig, krav til dokumentasjon) vil virke i samme retning.

Forsvaret er tydelig på at det fortsatt er behov for de fullmaktene som foreslås. Forsvaret kan ikke se at utviklingen av pandemien har endret seg på en slik måte at det nå ikke lenger er behov for den midlertidige loven. Situasjonen, særlig hva angår spredningen av muterte varianter av viruset, synes derimot å skape ytterligere grunnlag for usikkerhet rundt hvordan pandemien vil utvikle seg i tiden som kommer. Gitt usikkerheten i situasjonen, mener Forsvaret at det nå er for tidlig å konkludere med at loven kan oppheves allerede 1. september 2021.

Forsvaret presiserer at eventuelle tiltak som blir iverksatt i Forsvaret, med hjemmel i den midlertidige loven, vil skje i god dialog med de ansatte og deres tillitsvalgte. Forsvarsstaben har ved flere anledninger presisert dette overfor underlagte enheter, og de opplyser at de ikke har indikasjoner som tyder på at dette ikke blir etterlevet ute i driftsenhetene i Forsvaret.

Fire enkeltpersoner har avgitt høringsinnspill der de på prinsipielt grunnlag motsetter seg lovforslaget.

3.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet vil understreke at den begrensede beordringsadgangen er ment å være en snever unntaksbestemmelse, som kun kan benyttes der andre og mindre inngripende tiltak er forsøkt. Endringer i sivilt tilsattes arbeidsoppgaver og

ansvar skal som den klare hovedregel baseres på frivillighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Den høye terskelen for å iverksette tiltak etter loven vil sikre at tiltakene vil være forsvarlige og forholdsmessige.

Etter innspill fra organisasjonene i høringsrunden til den forrige midlertidige loven om forvaltning av personell i Forsvaret, la departementet inn et krav om at Forsvaret må kunne dokumentere at tiltaket er strengt nødvendig. Det ble også lagt inn en plikt til å vektlegge den enkeltes personlige forhold i vurderingen av om det skal pålegges andre arbeidsoppgaver eller ansvar. Med personlige forhold menes den enkeltes personlige egnethet til å utføre de aktuelle arbeidsoppgavene og sosiale hensyn knyttet til den enkeltes livs- og familiesituasjon.

NTLs prinsipielle innvendinger mot en beordringsplikt for sivilt tilsatte i Forsvaret ble vurdert i forbindelse med behandlingen av den forrige midlertidige loven. Departementet mener fortsatt at en beordringsplikt for sivilt tilsatte i Forsvaret ikke er noe prinsipielt nytt, og at behovet for en enhetlig forvaltning av alle de ulike kategoriene personell i Forsvaret må veie tungt ved håndteringen av covid-19-pandemien.

Departementet er enig med Advokatforeningen i at et tydelig hjemmelsgrunnlag for å iverksette strengt nødvendige tiltak vil bidra til at den alminnelige styringsrettens grenser ikke blir utfordret, noe som i seg selv er et argument for vedtakelse av loven. Departementet støtter også Advokatforeningens syn på at de lovfestede vilkårene for å ta i bruk hjemmelsgrunnlagene, sammen med de forutsetninger som ligger til grunn for saksbehandlingen, reduserer den prinsipielle betenkeligheten ved de til dels inngripende hjemlene.

Økonomiske hensyn vil ikke være relevante hensyn for å bruke loven, og departementet anser det derfor ikke nødvendig å innta Fellesforbundets forslag til tillegg i lovens § 2.

Departementet foreslår at myndigheten til å pålegge endringer etter § 2 første ledd kan delegeres til nivå to i Forsvarets organisasjon, det vil si til driftsenhetene i Forsvaret. Dette sikrer en effektiv gjennomføring av loven. Nivå to er også nærmest til å vurdere om vilkårene i loven er oppfylt. Når det gjelder NOFs forslag om at referat fra drøftingene skal fremsendes til Forsvarsstaben (nivå en), vises det til departementets vurdering i punkt 4.3 under.

4 Adgang til å pålegge restriksjoner av smittevern hensyn

4.1 Gjeldende rett

Det følger av forsvarsloven § 20 at tjenestepliktige som er innkalt til tjeneste, plikter å la seg vaksinere og godta at Forsvaret gjennomfører andre tiltak som er nødvendige for å forebygge smittsomme sykdommer.

Plikten etter bestemmelsen gjelder «tjenestepliktige som er innkalt til tjeneste». Med «tjenestepliktige» menes vernepliktige, militært tilsatte og andre som har inngått kontrakt om tjeneste i Forsvaret. Plikten gjelder således ikke for sivilt tilsatte, og noen tilsvarende plikt er ikke inntatt i statsansatteloven. Plikten er videre avgrenset til de som er «innkalt til tjeneste». For vernepliktige og andre som har inngått kontrakt om tjeneste i Forsvaret, vil plikten til å la seg underkaste nødvendige tiltak, være avgrenset til å gjelde fra innkalling til dimisjon. For militært tilsatte vil plikten gjelde så lenge vedkommende er på jobb. Det er tvilsomt om denne plikten også gjelder for militært tilsatte på fritiden.

4.2 Forslaget i høringsnotatet og høringsinstansenes syn

Grunnet de begrensninger som gjelder adgangen til å pålegge restriksjoner av smittevern hensyn etter forsvarsloven § 20, foreslo departementet i høringsnotatet både å utvide plikten til å gjelde for sivilt tilsatte og til å gjelde utover normal arbeidstid for både militært og sivilt tilsatte.

De fleste høringsinstansene som har avgitt høringsuttalelser med merknader, anerkjenner behovet for en utvidet adgang til å pålegge smittevernrestriksjoner som er strengt nødvendige for å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon under covid-19-pandemien.

Flere høringsinstanser er imidlertid kritiske til hvordan Forsvaret så langt har forvaltet denne myndigheten.

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) skriver at det har vært innført betydelige restriksjoner med hjemmel i midlertidig lov 29. april 2020 nr. 36, særlig strengt nødvendige tiltak utenfor arbeidstid. Etter BFOs mening har det vært god dialog mellom partene på nivå en, men de har blandende erfaringer fra nivå to, hvor de erfarer at det ikke har vært tilstrekkelig involvering av tillitsvalgte i forkant av iverksatte tiltak. De mener også at det har vært iverksatt restriksjoner for store grupper i

lenger tid, og at dette ikke er iverksatt på samme måte for andre grupper i samfunnet. Det er viktig for BFO at restriksjoner gitt etter den midlertidige loven følges opp etter intensjonene som er gitt, hvor det både er satt et strengt nødvendighetskrav, og at det er en snever unntaksbestemmelse.

BFO mener hjemmelen for smitteverntiltak i den foreslåtte § 3 strekkes for langt. De mener det bør legges til rette for gode rutiner, rotasjonsordninger og utarbeidelse av beredskaps- og arbeidsplaner basert på gjeldende bestemmelser. BFO er tilfredse med den begrensingen departementet legger opp til i høringsforslaget. BFO mener tiltakene som kan iverksettes etter lovforslagets §§ 2 og 3, må behandles med forsiktighet, slik intensjonene i loven beskriver. Det må ses etter mindre inngripende tiltak, og tiltak må vurderes i det enkelte tilfellet.

Når det gjelder myndigheten til å iverksette tiltak, mener BFO at det kan videreføres delegering til nivå to, men mener at en slik delegering bør rammes inn med en rapporteringsplikt til nivå en i Forsvaret.

Norges offisers- og spesialistforbund (NOF) støtter lovforslaget, men er kritiske til hvordan hjemmelsgrunnlagene har blitt forvaltet. NOF understreker at loven forutsetter involvering og medvirkning før innføring av tiltak. NOFs erfaring er at de som er satt til å forvalte loven, dvs. Forsvarsstaben (nivå en) og driftsenhetene i Forsvaret, som Hæren, Luftforsvaret og Sjøforsvaret (nivå to) etterlever dette i høyst varierende grad. Tilbakemeldingene fra NOFs tillitsvalgte på nivå to tilsier at tiltakene innføres uten forutgående drøfting, og at tiltakenes nødvendighet i varierende grad er vurdert.

Etter NOFs oppfatning har forutsetningen om involvering og intensjonen om å finne gode løsninger sammen før iverksettelse av tiltak ikke fungert. NOF foreslår derfor en innstramning, ved at myndigheten til å iverksette tiltak etter loven ikke kan delegeres under nivå en i Forsvaret. Dersom dette ikke vil være praktisk gjennomførbart, forutsetter NOF at det som et minimum fremsendes referat fra drøftingene til Forsvarsstaben (nivå en), senest samme dag som tiltak blir iverksatt.

NOF påpeker også at pålegg som medfører reiserestriksjoner, eller som begrenser personellens reise- eller bevegelsesfrihet på fritiden, er restriksjoner som går langt utover hva andre innenfor samfunnskritiske yrker, som helsevesenet og politiet, må forholde seg til. NOF mener derfor at det må presiseres at loven er en unntakslov, og slike tiltak må brukes kun der det er

strengt nødvendig. Det etterlyses også klarere føringer for hvilke momenter som skal inngå i nødvendighetsvurderingen, som hva som legges i Forsvarets operative evne, og hvilke deler av Forsvaret dette gjelder, samt forholdsmessighetsvurderingen som må gjøres mellom hensynet til opprettholdelse av operativitet og totalbelastningen for den enkelte. Det understrekes også at den klare hovedregelen må være at personellmessige utfordringer i Forsvaret som oppstår som en konsekvens av covid-19, skal forsøkes løst gjennom dialog og enighet, og at hjemlene som gis i den midlertidige loven, er snevre unntaksbestemmelser.

NTL viser til at de ulike driftsenhetene i Forsvaret i varierende grad har involvert arbeidstakerorganisasjonene før tiltak etter loven § 3 iverksettes. NTL viser blant annet til at Hæren, som en av driftsenhetene i Forsvaret, har bedt de ansatte om å ikke forlate arbeidsplassen, med det resultat at planlagte hjemreiser for ukependlere ikke har blitt gjennomført. Dette griper direkte inn i ansattes familieliv og innebærer en stor ekstrabelastning for både den ansatte og deres familier. Til tross for den høye personlige kostnaden slike pålegg har for den enkelte ansatte, har man gjennom den lokale medbestemmelseslinjen blitt enige om at disse tiltakene er nødvendige for å forebygge smitte, og på denne måten sikret operativ evne. NTL skriver at sjef for Hæren har opplyst om at innsatsviljen hos de ansatte har vært så stor at det ikke har vært behov for å benytte hjemmelen i loven. Dette viser etter NTLs syn at man i Forsvarets største driftsenhet har evnet å finne lokale løsninger innenfor eksisterende regelverk og ordinært partssamarbeid.

NTL viser videre til at Sjøforsvaret har iverksatt tiltak etter lovens § 3, men at NTL ikke er kjent med at tiltakene har blitt drøftet med tillitsvalgte før de har vært iverksatt. NTL har heller ikke lyktes med å framskaffe dokumentasjon på at tiltakene har møtt den høye terskelen for nødvendighet som loven legger til grunn, eller at mindre inngripende tiltak har vært vurdert og forkastet.

Det vises også til at Forsvarsstaben 4. januar 2021 sendte ut føringer til Forsvaret som følge av endringer i covid-19-forskriften, hvor det ble sterkt anbefalt at personell burde holdes ved avdeling frem til 18. januar 2021, og at pendlerreiser ikke burde gjennomføres. Dette for å redusere bevegelse og kryssmitte mot samfunnet for øvrig. Etter NTLs oppfatning ble disse føringene ikke drøftet på nivå en. Organisasjonene ble kun informert om innholdet i et møte med Forsvarsstaben.

Etter NTLs syn må erfaringene fra perioden Forsvaret må klare seg uten de aktuelle hjemmelsgrunnlagene, legges til grunn for å bedømme om loven vil være nødvendig, eller om det ordinære regelverket og partssamarbeidet er tilstrekkelig.

Både NTL og BFO har understreket betydningen av at det inngås avtaler for alle de områdene hvor det iverksettes tiltak som medfører restriksjoner for ansatte. NTL spør om manglende omtale av slike avtaler i høringsnotatet skyldes en forglemmelse, eller om det er slik at departementet har endret syn på dette. BFO viser til at det har vært inngått en sentral avtale i Forsvaret for å dekke tap av fritid ved innførte restriksjoner, men påpeker at denne avtalen ikke er gjort gjeldende for personell som tjenestegjør i operasjoner i utlandet.

Tillitsvalgtordningen i Forsvaret (TVO) reiser spørsmål om ny midlertidig lov gir Forsvaret mandat til å pålegge vernepliktige restriksjoner også ut over det som er fastsatt i § 20. TVO mener høringsnotatet gir tvetydige signaler omkring temaet, og at det bør redegjøres for dette før loven trer i kraft.

TVO oppfatter høringsnotatet slik at den midlertidige loven ikke innebærer noen realitetsforskjell for vernepliktige som er inne til tjeneste, da forsvarsloven § 20 hjemler slike tiltak. Dersom dette er riktig oppfattet, jf. blant annet høringsnotatet punkt 3.2, er TVO noe usikker på hva departementet legger i «forsterkede restriksjoner [...] ut over det som allerede følger av forsvarsloven § 20» i høringsnotatet punkt 5.1. TVO skriver at det må være klart og tydelig om den midlertidige loven vil hjemle mer inngripende tiltak overfor vernepliktige i tjeneste enn det som allerede er dekket av forsvarsloven § 20.

4.3 Departementets vurdering og forslag

Etter departementets vurdering er adgangen til å kunne pålegge restriksjoner av smittevern hensyn, blant annet restriksjoner i bevegelses- og reise-friheten, tiltak som er egnet til å oppfylle formålet om å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon under covid-19-pandemien.

I militære leire og på militære fartøy lever og arbeider personellet tett på hverandre, og smitte vil kunne spre seg raskt. En større smittespredning innad i en militær leir eller en operativ avdeling vil kunne få store konsekvenser for Forsvarets evne til å ivareta sin samfunnsfunksjon. Forsvaret må av smittevern hensyn derfor ha mulig-

het til å kunne pålegge restriksjoner som reduserer risikoen for en slik smittespredning. Paragraf 3 i den tidligere midlertidige loven har blitt brukt til blant annet å begrense adgangen for vernepliktig personell til å gå i land når Forsvarets fartøy legger til kai. Dette for å begrense risikoen for at de tar med seg smitte tilbake til fartøyet.

Departementet er enig med NOF i at loven er en unntakslov, og at tiltak etter loven kun skal brukes der det er strengt nødvendig. Som for den utvidede beordringsplikten for sivilt tilsatte, presiserer departementet at dette er ment å være en snever unntaksbestemmelse. Det er derfor lagt til grunn en høy terskel for å kunne pålegge slike restriksjoner, og denne vil sikre at tiltakene som iverksettes, vil være forsvarlige og forholdsmessige. Departementet understreker viktigheten av at tiltak kun kan iverksettes der de er strengt nødvendige for å forebygge smittsomme sykdommer i den hensikt å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon. Det vil heller ikke for denne type tiltak være adgang til å delegere myndigheten til å fastsette restriksjoner lavere ned enn til nivå to i Forsvaret.

Etter departementets syn er det uheldig at flere av arbeidstakerorganisasjonene i Forsvaret opplever at det er ulik grad av involvering før det besluttes restriksjoner med hjemmel i loven. Fra departementets side har det vært en tydelig kommunisert forutsetning at personellmessige utfordringer som den store hovedregel skal forsøkes løst gjennom dialog og frivillighet. Departementet har også understreket at eventuelle tiltak som hjemles i denne paragrafen, ikke medfører at arbeidsgivers plikter til å gi informasjon og drøfte tiltak med arbeidstakerorganisasjonene før tiltak iverksettes, blir satt til side. Disse reglene gjelder fullt ut ved anvendelse av loven. For å sikre at disse reglene etterlevs, støtter departementet BFOs forslag om en rapporteringsplikt for nivå to til nivå en på tiltak som iverksettes etter bestemmelsen. Dette vil bidra til notoritet og bedre kontroll for nivå en i Forsvaret med etterlevelsen av loven. NOF har også tatt til orde for en slik rapporteringsmekanisme.

Departementet har vurdert hvorvidt en slik rapporteringsplikt bør lovfestes i den midlertidige loven. Etter departementets syn er det imidlertid lite hensiktsmessig å lovfeste en rapporteringsplikt mellom ulike nivåer innad i samme virksomhet, og dette er heller ikke nødvendig for å etablere en slik plikt. Forsvaret vil i kraft av den alminnelige instruksjonsmyndigheten kunne pålegge underlagte driftsenheter å rapportere om tiltak som iverksettes med hjemmel i den midlerti-

dige loven. I kraft av instruksjonsmyndigheten vil også departementet kunne pålegge Forsvaret å etablere en slik rapporteringsmekanisme. Departementet mener på denne bakgrunnen at en lovfesting av en slik rapporteringsplikt verken vil være nødvendig eller hensiktsmessig. Departementet vil derfor gi et oppdrag til Forsvaret om å etablere en rapporteringsmekanisme som pålegger driftsenhetene en plikt til å fortløpende rapportere om tiltak som iverksettes med hjemmel i den midlertidige loven. Dette skal omfatte hvilke vurderinger som er gjort med tanke på om tiltaket er strengt nødvendig, forholdsmessig og egnet til å oppfylle formålet, samt i hvilken utstrekning arbeidstakerorganisasjonene har blitt involvert i forkant av at tiltaket er iverksatt.

Departementet er opptatt av at personellet i Forsvaret ivaretas på en god måte. Til NTLs spørsmål om manglende omtale av avtaler i høringsnotatet skyldes en forglemmelse, kan departementet bekrefte at det ikke foreligger noe endret syn på dette. Departementet forventer at Forsvaret, i samarbeid med de tillitsvalgte, ivaretar personellet i henhold til gjeldende regelverk.

Når det gjelder høringsinnspillet fra TVO, vil departementet presisere at den midlertidige loven i liten grad innebærer noen realitetsforskjell for vernepliktige som er inne til tjeneste. Med «forsterkede restriksjoner» mener departementet primært at adgangen til å fastsette slike restriksjoner gjøres gjeldende for sivilt tilsatte i Forsvaret, og at den midlertidige loven gir et tydelig hjemmelsgrunnlag for å kunne iverksette restriksjoner som gjelder utover normal arbeidstid for både militært og sivilt tilsatte dersom vilkårene for dette er oppfylte.

5 Lovens varighet

Loven bør ha en varighet som sikrer at Forsvaret har tilstrekkelig handlingsrom til forvaltning av eget personell gjennom hele covid-19-pandemien. Det er fortsatt uavklart hvordan smittesituasjonen vil utvikle seg i Norge. Departementet har lagt helsemyndighetenes vurdering av smittesituasjonen og omfanget av covid-19-pandemien til grunn for sine vurderinger. Departementet foreslår derfor at loven gjelder frem til 1. september 2021.

Det er lagt inn et vilkår i den midlertidige loven om at tiltakene etter loven må være strengt nødvendige for å oppfylle lovens formål. I dette ligger også at Forsvaret ikke vil ha adgang til å benytte beordringsadgangen for sivilt tilsatte

eller til å pålegge tiltak og restriksjoner av smittevern hensyn dersom behovet ikke lenger er tilstede.

Departementet har forståelse for Forsvarets syn om at loven, sett hen til usikkerheten ved hvordan smittesituasjonen utvikler seg og hvor lenge pandemien vil vare, ikke bør ha noen utløpsdato. Samtidig mener departementet at lovens inngripende karakter, sammenholdt med helsemyndighetenes vurdering av smittesituasjonen og videre utvikling av denne, tilsier at den bør ha en tydelig opphevelsesdato. Dersom det viser seg at behovet vil eksistere også etter 1. september 2021, vil departementet fremme et forslag om forlengelse av den midlertidige loven.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om ny midlertidig lov vil ha beskjedne økonomiske og administrative konsekvenser. Eventuelle økonomiske konsekvenser som følge av forslaget, vil håndteres innenfor forsvarsbudsjettet.

7 Merknader til bestemmelsene i lovforslaget

Til § 1 Formål og virkeområde

Lovens formål er å sikre at Forsvaret har tilstrekkelig fleksibilitet i forvaltningen av eget personell til å opprettholde operativ evne, beredskap og styrkeproduksjon. Med Forsvaret menes etaten Forsvaret. Øvrige etater innenfor forsvarssektoren er ikke omfattet av denne loven.

Til § 2 Myndighet til å endre arbeidsoppgaver, ansvar og arbeidssted for sivilt tilsatte

Etter *første ledd* gis Forsvaret myndighet til å endre sivilt tilsattes arbeidsoppgaver, ansvar og arbeidssted, dersom dette er strengt nødvendig for å ivareta lovens formål. Myndigheten til å pålegge endrede arbeidsoppgaver og ansvar vil være naturlig avgrenset av den tilsattes kvalifikasjoner. Det vil således ikke være adgang til å pålegge arbeidsoppgaver eller ansvar som den tilsatte ikke har nødvendige kvalifikasjoner eller forutsetninger for å løse.

Begrepet «sivilt tilsatte» omfatter både ansatte med tilsetningsforhold regulert av statsansatte-loven og overenskomstlønnede arbeidstakere i

Forsvaret med tilsetningsforhold er regulert fullt ut arbeidsmiljøloven.

Med endringer i oppgaver og ansvar menes endringer i de arbeidsoppgavene den tilsatte har i henhold til arbeidskontrakt og stillingsinstruks. Endring av arbeidssted innebærer at den sivilt tilsatte, dersom øvrige vilkår er oppfylt, vil kunne pålegges å utføre sine opprinnelige eller endrede arbeidsoppgaver på en annen geografisk lokasjon enn det som følger av arbeidskontrakten.

At beordringen må være strengt nødvendig, innebærer for det første at andre og mindre inngripende tiltak må ha vært forsøkt før beordringsadgangen benyttes. Hovedregelen er at endringer som går ut over det arbeidsgiver kan pålegge i kraft av den alminnelige styringsretten, skal baseres på frivillighet. Beordringsadgangen etter bestemmelsen vil således være en snever unntaksregel, som skal brukes med varsomhet. For det andre innebærer dette at beordringen må være strengt nødvendig for å oppnå den ønskede effekten i form av opprettholdelse av operativ evne mv.

I dokumentasjonsplikten etter *første ledd* ligger det at Forsvaret både må dokumentere at endringer i arbeidsoppgaver eller ansvar er strengt nødvendig, blant annet at mindre inngripende tiltak har vært forsøkt, og at slike endringer vil ha en effekt for fortsatt opprettholdelse av operativ evne mv.

Etter *andre ledd* skal Forsvaret vektlegge den enkeltes «personlige forhold» i vurderingen av om vedkommende skal beordres. Med personlige forhold menes den enkeltes personlige egnethet til å utføre de aktuelle arbeidsoppgavene, som alder, helse og operativ skikkethet, samt sosiale hensyn knyttet til den enkeltes livs- og familiesituasjon.

Etter *tredje ledd* er Forsvarets adgang til å delegere myndigheten etter første ledd, begrenset til nivå to i Forsvarets organisasjon, jf. punkt 3.3. Med nivå to menes driftsenhetene i Forsvaret. Driftsenhetene inkluderer blant annet Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret. Nivå en er Forsvarsstaben.

Til § 3 Tiltak for å forebygge smittsomme sykdommer

Etter *første ledd* gis Forsvaret myndighet til å gjennomføre tiltak for å begrense smittespredning i den hensikt å opprettholde Forsvarets evne til å utøve sin samfunnsfunksjon. Hvilke tiltak som kan gjennomføres med hjemmel i denne bestemmelsen, vil være situasjonsbetinget. Restriksjoner i de ansattes og tjenestepliktiges reise- og bevegelsesfrihet er de mest aktuelle eksemplene på tiltak som

kan ha en forebyggende effekt på smittespredning. Dette kan innebære at det fastsettes restriksjoner i adgangen til å foreta tjeneste- og pendlerreiser, eller restriksjoner i muligheten til å forlate en leir. Det kan også tenkes andre type tiltak, eksempelvis restriksjoner i adgangen til å påta seg bierverv eller deltakelse i andre aktiviteter som kan innebære økt risiko for smittespredning.

Sivilt tilsatte er de samme som nevnt under merknadene til § 2. Militært tilsatte og tjenesteppliktige inne til tjeneste skal forstås på samme måte som etter forsvarsloven § 2. Med *tjenesteppliktige* menes alle som har verneplikt, militært tilsatte og andre som har inngått kontrakt om tjeneste med Forsvaret.

Kravet til «strengt nødvendig» skal forstås på samme måte som etter § 2. Dersom samme effekt kan oppnås med mindre inngripende tiltak, vil ikke tiltaket være strengt nødvendig.

Etter *andre ledd* gjelder myndigheten til å gjennomføre slike tiltak både i og utenfor arbeidstid. For tjenesteppliktige vil tiltakene kunne gjelde fra vedkommende møter til tjeneste og frem til dimisjon. For militært og sivilt tilsatte kan tiltaket også innebære restriksjoner på fritiden.

Etter *tredje ledd* er Forsvarets adgang til å delegerer myndigheten etter første ledd begrenset til nivå to i Forsvarets organisasjon, jf. punkt 4.3 og merknadene til § 2.

Til § 4 Ikrafttredelse og opphevelse

Etter forslaget trer loven i kraft straks og gjelder frem til 1. september 2021. Loven har en begrenset varighet fordi den er knyttet opp til covid-19-pandemien og de utfordringene som følger med den. Det er uklart hvor lenge tiltakene vil være nødvendige. Dersom loven skal forlenges ut over dette, krever det et nytt lovvedtak.

Forsvarsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til midlertidig lov om forvaltning av personell i Forsvaret for å avhjelpe konsekvenser av covid-19

§ 1 *Formål og virkeområde*

Lovens formål er å sikre at Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon opprettholdes gjennom covid-19-pandemien.

Loven gjelder på norsk territorium og på norske skip og luftfartøy.

§ 2 *Myndighet til å endre arbeidsoppgaver, ansvar og arbeidssted for sivilt tilsatte*

Forsvaret kan endre arbeidsoppgavene, ansvaret og arbeidsstedet for sine sivilt tilsatte dersom det kan dokumenteres at dette på grunn av utbruddet av covid-19 er strengt nødvendig for å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon.

I vurderingen av om sivilt tilsatte skal pålegges endringer i arbeidsoppgaver, ansvar eller arbeidssted, skal den enkeltes personlige forhold vektlegges.

Myndigheten til å pålegge endringer etter første ledd kan ikke delegeres lenger ned enn nivå to i Forsvarets organisasjon.

§ 3 *Tiltak for å forebygge smittsomme sykdommer*

Forsvaret kan overfor sivilt tilsatte, militært tilsatte og andre tjenestepliktige som er innkalt til tjeneste, gjennomføre tiltak som er strengt nødvendige for å forebygge smittsomme sykdommer i den hensikt å opprettholde Forsvarets operative evne, beredskap og styrkeproduksjon. Slike tiltak kan omfatte å innføre restriksjoner i reise- og bevegelsesfriheten, og de kan gjelde både i og utenfor arbeidstid.

Myndigheten til å gjennomføre tiltak etter første ledd kan ikke delegeres lenger ned enn nivå to i Forsvarets organisasjon.

§ 4 *Ikrafttredelse og opphevelse*

Loven trer i kraft straks og oppheves 1. september 2021.